

רשות ניירות ערך

פרוטוקול משיבת רשות מספר 9-2017

שהתקיימה ביום א' 17.9.2017 בשעה 16:30 במשרדי

הרשות בירושלים

החל מחודש ינואר 2012, הפרוטוקולים נערכים בדרך של תמצות עיקרי הדיון. הפרוטוקולים המפורסמים לציבור אינם כוללים נושאים שנקבע כי אינם מתאימים לפרסום, כגון דיונים בעניינים העלולים לפגוע בפרטיות של אדם או חברה, עניינים מנהלתיים, סקירות ועדכונים בנושאים שונים, וכדומה.

חברי המליאה: שמואל האוזר, מיקי קהן, שלומית פרגו ברנע, ברוך לוברט, תמים סעד, אורי גרינברגר, קירה רדינסקי, האני חאג' יחיא, אילנית גביוס, פנינה גיא.

עובדי רשות: עודד שפיר, מוטי ימין, אמיר וסרמן, שרון אופיר, ליהיא קפלינסקי, אורית שרייבר, חגי בן ארזה, אבי ורשביאק, עדי לוי, דורית גילת, עידו טוויג, דודו לביא, ניר דוד, מרב אורן, אופיר איל, שרה קנדלר, לירון כהן-דניאלי.

על סדר היום

1. תקנות מכוח תיקון 28 לחוק השקעות משותפות בנאמנות (קרנות סל) - לאחר הערות ציבור.
2. רשימת מהימנות - לאחר הערות ציבור.
3. תקנות דואר אלקטרוני ודיווח אלקטרוני - לאחר הערות ציבור.
4. תיקון סעיף 1ב56 לחוק ניירות ערך - עדכון המליאה לפני הערות ציבור.

הדיון

1. תקנות מכוח תיקון 28 לחוק השקעות משותפות בנאמנות (קרנות סל)

לאחר הערות ציבור

רקע:

תעודות הסל מונפקות כיום כאג"ח תחת חוק ניירות ערך והינן מכשיר פיננסי בעל מאפיינים ייחודיים, כגון היותן נסחרות בבורסה ובעלות רכיב התחייבותי. בהתאם, למנפיק התעודה קיימת התחייבות כלפי מחזיק התעודה לתשואת נכס המעקב (בד"כ מדד), בהתאם לנוסחת המרה. קיומו של הרכיב ההתחייבותי מוביל לכך שמכשיר תעודת הסל טומן בחובו סיכונים רבים וביניהם סיכון אשראי, סיכון תפעולי, סיכון נזילות, סיכון שוק, סיכון יציבותי למנפיק התעודה ואף סיכון מערכתית לשוק ההון עד כדי חשש להתממשות של סיכון סיסטמי שיפגע באמון של הציבור בשוק ההון.

תעודות הסל מוסדרות תחת חוק ניירות ערך בעיקר בהיבט של גילוי. לפני כחודש פורסם ברשומות חוק השקעות משותפות בנאמנות (תיקון מס' 28), התשע"ז-2017 (להלן: "תיקון החוק" או "תיקון קרנות הסל"). במסגרת תיקון קרנות הסל, תעודות הסל, שהן למעשה מוצר של ניהול כספי אחרים במהותו, יהפכו לקרנות נאמנות, ככלל מסוג קרנות סל, ויוסדרו תחת חוק השקעות משותפות בנאמנות באופן מפורט. מאחר שהתיקון הנו בעל השלכות משמעותיות על פעילות קיימת המנהלת כמאה מיליארד ₪, הרשות פעלה לגיבוש ההסדרה תוך קיום שיח עם התעשייה ושאפה למציאת פתרונות שיאפשרו להקל על הפעילים את המעבר ובמקביל ישמרו על ענייניו של ציבור המשקיעים.

כפועל יוצא של השינוי, יצומצם משמעותית פוטנציאל ניגוד העניינים שקיים היום בניהול תעודת סל. במצב הנוכחי, מנפיק תעודת הסל מגייס כסף מהציבור ומתחייב לנוסחה. הוא מתחייב לתת לציבור רק את מה שנגזר מהנוסחה וכל תשואה עודפת שהוא מפיק מהנכס המנוהל נכנסת לכיסו. בהתאם, קיים למנפיק תמריץ לקחת סיכונים שיכולו ובסופו של יום יניבו לו רווחים (למשל להשקיע את יתרות המזומן ולקבל ריבית עודפת, לפעמים באמצעות הגדלה של סיכון אשראי, באמצעות הפקדה של הכספים אצל גורמים יותר מסוכנים או בפיקדונות יותר ארוכים שעלולים לחשוף את המחזיקים לסיכון נזילות). בעולם קרנות הנאמנות מה שנמצא בקרן זה

מה שהציבור זכאי לו וכל ערך מוסף שנובע מההשקעה של הנכסים, נכנס כולו לכיסיהם של המשקיעים בתעודות סל ולכן הסיכון פוחת.

תיקון החוק שפורסם כאמור מניח את התשתית המשפטית להפיכת תעודות הסל לקרנות סל, באמצעות הענקת הסמכות לשר לקבוע הוראות מפורטות ובין היתר את מאפייניה הייחודיים של קרן הסל במסגרת חקיקת משנה. במהלך החודשים האחרונים פרסם סגל הרשות להערות ציבור מספר קובצי תקנות -

1. טיוטת תקנות השקעות משותפות (קרנות מחקות), התשע"ז-2017 (להלן: "תקנות קרנות מחקות");
2. טיוטת תקנות השקעות משותפות בנאמנות (נכסים שמותר להחזיק בקרן ושיעוריהם המירביים) (תיקון), התשע"ז-2017; טיוטת תקנות השקעות משותפות בנאמנות (מחירי קניה ומכירה של נכסי קרן ושוי נכסי הקרן) (תיקון), התשע"ז-2017; טיוטת תקנות השקעות משותפות בנאמנות (אופציות, חוזים עתידיים ומכירות בחסר) (תיקון), התשע"ז-2017; טיוטת תקנות השקעות משותפות בנאמנות (עסקאות באשראי ופדיון יחידות באשראי) (תיקון), התשע"ז-2017; (להלן ביחד: "תיקון לתקנות כללי השקעה").
3. טיוטת תקנות השקעות משותפות בנאמנות (סיווג קרנות לצורך פרסום) (להלן: "תיקון לתקנות הסיווג");
4. טיוטת צו שר אוצר (מועדים קובעים עבור תעודות סל ההופכות ליחידות קרן), התשע"ז - 2017 (להלן: "טיוטת צו").

במסגרת תקנות קרנות מחקות ייקבעו המאפיינים הייחודיים של מכשיר קרן הסל.

קרן הסל היא קרן סגורה, הכוללת מאפיינים של קרן פתוחה ומשמרת במעט גם מהפרקטיקה הקיימת היום בתחום תעודות הסל. להלן פירוט אודות מאפייניה המרכזיים:

1. קרן מחקה שייעודה השגת תשואה שנגזרת מנכס מעקב כלשהו;
2. קרן סגורה שיחידותיה נסחרות במהלך המסחר בבורסה;
3. ניתן לפדות וליצור את יחידותיה אל מול מנהל הקרן בהתאם למחיר סוף היום;
4. לכל קרן סל ימונה עושה שוק לצורך הספקת נזילות במסחר;
5. מנהל הקרן יקצה יחידות לקרן (מחסנית של יחידות רדומות);

6. מנהל הקרן רשאי להקצות יחידות נוספות לקרן, מעת לעת, לאחר שנרשמו למסחר בבורסה;

7. קרן הסל אינה מוצר המבטיח תשואה או מחיר. יחד עם זאת, מנהל קרן שיבחר בכך יהיה רשאי, בהתאם להוראות ולתנאים המפורטים בתקנות, לקבוע מנגנון דמי ניהול משתנים, אשר בנסיבות מסוימות יאפשר למנהל הקרן לבטל או לצמצם את הפער בין תשואת הקרן לבין השינוי במחיר נכס המעקב בתקופת החישוב, על ידי גביית "דמי הצלחה" כאשר הפער הוא חיובי (להלן: "דמי ניהול חיוביים") ועל ידי החזר דמי ניהול בשיעור מסוים מנכסי הקרן כאשר הפער שלילי (להלן: "רצועת הביטחון" או "דמי ניהול שליליים"). בהתאם לנוסח התקנה המוצע, דמי ניהול חיוביים ניתנים למשיכה אחת לרבעון, ואולם את דמי הניהול השליליים נדרש מנהל הקרן להשלים בתוך יום עסקים אחד בהתקיים התנאים הקבועים בתקנות. במסגרת הערת ציבור שהתקבלה לנוסח התקנות, סגל הרשות נתבקש לקבוע כי תהיה התאמה בין המועד והתדירות בהם יתאפשר למנהל הקרן למשוך דמי הצלחה לבין המועד והתדירות בהם יידרש מנהל הקרן להשלים את דמי הניהול השליליים. לעמדת סגל הרשות השלמת דמי ניהול שליליים נדרשת לביצוע בתוך יום עסקים שכן רכיב זה עשוי לגדול מדי יום ואם לא יופקד בסמוך למועד חישובו הדבר עלול לייצר חשיפה לבעלי היחידות בקרן. מעבר לכך, דמי ניהול משתנים חיוביים שטרם נמשכו יקוזזו מסכום הפיקדון/ערבות שעל מנהל הקרן להפקיד/להעמיד, כך שאם מנהל הקרן לא מושך אותם, עלויות המימון שלו קטנות.

הערת ציבור מרכזית נוספת שהתקבלה בקשר עם מאפייניה הייחודיים של קרן הסל נגעה לעצם האפשרות ליצור ולפדות יחידות עבור הציבור, במקביל לאפשרות לרכוש ולמכור יחידות במסחר בבורסה. בין הנימוקים שהעלו הפונים היו העדר איזון בין עלות לתועלת - העלות הגבוהה הכרוכה בהעמדת תשתית שמאפשרת את הפעילות בשני הערוצים במקביל, כאשר לצד זה הצפי הוא לפעילות נמוכה ביותר בערוץ הישיר מול מנהל הקרן וההנחה כי עשיית השוק, אשר עקרוניתה יעוגנו בתקנות ואשר תנוטר על ידי הבורסה, תשמש אמצעי מספק לשם הבטחת סחירות ביחידות וציטוטים במחיר הוגן.

לעמדת סגל הרשות אין לסגת מהמתווה המוצע אשר מבטיח מנגנון יעיל לסגירת פערי ארביטראז', ובהתאם ציטוט מחירים הוגנים.

התיקונים המוצעים בתקנות כללי השקעה נדרשים נוכח המאפיינים הייחודיים של קרן הסל. כמו כן, סגל הרשות מבקש בהזדמנות זו לקדם תיקונים שעלו במסגרת פרויקט ההקלות ברגולציה. להלן פירוט התיקונים המרכזיים:

1. פתיחת האפשרות לביצוע עסקת החלף (swap) שאינה במימון (unfunded) וקניה והחזקה של חוזה אקדמה, בכפוף להתקיימות תנאים שונים שיהא בהם כדי לצמצם את הסיכונים הכרוכים בעסקאות כאמור, וזאת בין היתר על מנת לשמר רציפות בתעודות סל קיימות, שזו אחת מדרכי ההתכסות המשמעותיות שלהן.

תקנות כללי השקעה בנוסחן הנוכחי אינן מאפשרות כיום ביצוע עסקאות בנגזרים שאינם סחירים (OTC) וזאת, בין היתר, נוכח הסיכונים השונים הכרוכים בביצוע עסקאות כאמור. יחד עם זאת, הניסיון שנצבר מלמד כי ניתן באמצעות קביעת מגבלות ומנגנונים שונים לאזן בין היתרונות הטמונים בעסקאות כאמור (כגון אפשרות החשיפה למדדים מורכבים ועלויות נמוכות יחסית) והאינטרס לשמר רציפות, לבין הרצון להגן על המשקיעים מפני התממשות הסיכונים השונים הכרוכים בפעילות כאמור, כגון סיכון אשראי. לכן מוצע לאפשר ביצוע עסקאות כאמור בכלל הקרנות.

2. הקלות ביחס לאפשרות להחזיק קרנות מחקות בקרן, תוך קביעת מגבלות לצמצום יצירת פירמידת עמלות. כמו כן, על מנת שלא ייווצר פער בין קרנות פאסיביות מקומיות לבין מכשירים פאסיביים זרים, מוצע לקבוע הוראות שמגבילות גם את פירמידת העמלות בהחזקה של ETF.

3. תיקון שנועד לאפשר רציפות בכל הנוגע לתעודות סל בחסר בכך שמאפשר יצירת חשיפה הפוכה לנכס מעקב באמצעות השאלת ניירות ערך ומכירתם בחסר (במקום שבו אין אפשרות לייצר את אותה החשיפה באמצעות נגזרים).

4. תיקון שמאפשר קניה והחזקה של אגרת חוב שנסחרת בשוק מוסדר אשר אינה עומדת בתנאים הקבועים בתקנות, בכפוף להתקיימות תנאים שקבעה וועדת ההשקעות באישור הנאמן, אשר נועדו להבטיח קיום מידע זמין לגבי תנאיה, מחירה והסיכונים הנובעים מהחזקתה, ושקיימת בה סחירות מספקת.

התיקון לתקנות הסיווג, שמסדירות נתונים שונים אודות קרנות המתפרסמים באתרי מדיה שונים, נדרש נוכח מאפייניה הייחודיים של קרן הסל, ולפיו יצוין בפרסום כאמור עובדת היות הקרן - קרן סל.

במסגרת טיוטת צו שר אוצר (מועדים קובעים עבור תעודות סל ההופכות ליחידות קרן), התשע"ז–2017, מוצע לקבוע מספר מועדים (פעילות), אשר בכל אחד מהם יבוצע הליך ההפיכה מתעודות סל לקרנות סל ביחס לסוג מסוים של תעודות סל, וזאת לבקשת הבורסה, על מנת לבצע את התהליך בצורה הדרגתית.

סגל הרשות מבקש לקבל את אישור המליאה לנוסח קובצי התקנות והצו לשם המשך קידום הליכי חקיקה.

דין:

חבר מליאה כי במצב העולם המשפטי הנוכחי בתחום תעודות הסל הסמכות העיקרית שיש לרשות במקום בו היא מוצאת כשל, היא לדרוש גילוי לאותו כשל. לרשות אין סמכות ממשית לתת הוראת עשה/אל תעשה לתיקון הכשל. בעולם של פיקוח כמו שחל היום על קרנות הנאמנות, במקום שבו הרשות מזהה כשל יש לה סמכות, בנוסף לחיוב במתן גילוי, לתת הוראות לתיקון העיוות ובמקרים קיצוניים, אף ליטול את האישור לשמש כמנהל קרן. כן הוסבר אלמנט הסיכון הקיים בתעודות הסל במצב הנוכחי. תעודות הסל מונפקות כיום כאג"ח תחת חוק ניירות ערך והינן מכשיר פיננסי בעל מאפיינים ייחודיים, כגון היותן נסחרות בבורסה ובעלות רכיב התחייבותי. בהתאם, למנפיק התעודה קיימת התחייבות כלפי מחזיק התעודה לתשואת נכס המעקב (בד"כ מדד), בהתאם לנוסחת המרה. קיומו של הרכיב ההתחייבותי מוביל לכך שמכשיר תעודת הסל טומן בחובו סיכונים רבים וביניהם סיכון אשראי, סיכון תפעולי, סיכון נזילות, סיכון שוק, סיכון יציבותי למנפיק התעודה ואף סיכון מערכתי לשוק ההון עד כדי חשש להתממשות של סיכון סיסטמי שיפגע באמון של הציבור בשוק ההון. בנוסף, וכאמור, במצב הנוכחי, מנפיק תעודת הסל מגייס כסף מהציבור ומתחייב לנוסחה. הוא מתחייב לתת לציבור רק את מה שנגזר מהנוסחה וכל תשואה עודפת שהוא מפיק מהנכס המנוהל נכנסת לכיסו. בהתאם, קיים למנפיק תמריץ לקחת סיכונים שיכולו ובסופו של יום יניבו לו רווחים. בעולם קרנות הנאמנות מה שנמצא בקרן זה מה שהציבור זכאי לו וכל ערך מוסף שנובע מההשקעה של הנכסים, נכנס כולו לכיסיהם של המשקיעים בתעודות סל ולכן הסיכון פוחת.

חבר ביקש להבין האם אין במנגנון דמי הניהול המשתנים משום מאפיין שעלול לייצר תמריץ מצד מנהל הקרן להגדלת סיכון. במענה, הוסבר כי אומנם על פניו יש במנגנון משום תמריץ לייצר תשואה עודפת, יחד עם זאת, מנקודת מבטו של המשקיע אשר מבקש במכשיר זה לקבל את תשואת נכס המעקב ולא מעבר לכך, התמריץ פועל לשני הכיוונים וזאת מאחר שמנהל הקרן מתחייב גם לרצועת ביטחון עד לשיעור מסוים משווי נכסי הקרן במקרה של פער עקיבה שלילי. שיעור דמי הניהול המשתנים שיוכל מנהל הקרן לגבות מעבר לתשואת נכס המעקב או שיעור השלים במקרה של תשואת חסר, בהתקיים התנאים שייקבעו, הינו שיעור סימטרי ומוגבל לעד 0.1% או 0.2% או 0.3% משווי נכסי הקרן בהתאם לסיווג הקרן. מעבר לכך,

מנהל קרן שיחפוץ לקבוע מנגנון כאמור יידרש להפקיד פיקדון או להעמיד ערבות בסכום שמשקף את מלוא החשיפה שלו במקרה בו יידרש לשלם את מלוא רצועת הביטחון באותה שנת חישוב. המנגנון מוצע לאחר שיח אינטנסיבי שנערך בין הרשות לבין מנהלי תעודות הסל הקיימים והוא נועד למנוע מעבר "חד" ממצב העולם הנוכחי שבו קיימת התחייבות לתשואה לעולם שבו אין התחייבות כלל (BEST EFFORT).

חבר מליאה שאל האם מדובר במנגנון שקיים בעולם, ונענה כי מדובר במנגנון ייחודי, הממחיש את הגמישות והיצירתיות שאפיינה את התנהלות הרשות בשיח עם השוק. כן הוסבר כי המוצר החדש יהא בבחינת "ETF פלוס" והמנגנון שנוסף אינו מייצר תוספת סיכון משמעותית. מהלך ההסדרה של תעודות הסל תחת חוק הקרנות מפחית באופן משמעותי את הסיכונים הקיימים כיום בתחום.

חבר מליאה ביקש להבין האם מנגנון דמי הניהול המשתנים המוצע התוסף מטעמים שיווקיים ונענה כי המהלך של הפיכת תעודות הסל שהן כיום אגרות חוב לקרנות נאמנות הוא מהלך מורכב מאוד, ועל מנת שהוא יצלח נדרש היה למצוא פתרון מאזן שיפיג את חששות הרשות נוכח הסיכונים הקיימים בתחום ובד בבד לכך יאפשר את המשכיות הפעילות העסקית וירתום את הגופים המעורבים למהלך. מדובר בגופים שפעילות תעודות הסל שלהם היא מאוד רווחית. מנגנון דמי ניהול המשתנים הינו מנגנון וולונטרי ולא מנדטורי. ההנחה של הרשות היא שבהמשך הדרך, ככל שיתברר כי מדובר במנגנון שאינו מייצר למשקיע ערך מוסף ממשי, התחרות תביא לכך שיישומו יפסק. המנגנון המוצע מנטרל את החשיפה היציבותית וזה העיקר. שיעור דמי הניהול המשתנים מוגבל לשיעור של עד 0.3% משווי נכסי הקרן ועל מנת שניתן יהיה לקבוע מנגנון כאמור נדרשת כרית בגובה מלוא סכום החשיפה. עוד צוין כי שוק ה-ETF צמח משמעותית בעולם, מבלי שתהיה לו תשתית רגולטורית טובה בישראל. כתוצאה מכך התפתחה בישראל התופעה של תעודות הסל (ETN) - פעילות זו רווחית מאוד למנפיקים אך מעוררת בעיות רגולטוריות רבות. כעת מוכנס הענף לרגולציה המתאימה באיחור ותעודות הסל יהפכו לקרנות סל. על מנת להכפיף את השוק הקיים לרגולציה של הקרנות נדרש היה לייצר שיח מאוד ארוך ואינטנסיבי עם הגופים המנפיקים. המנגנון הייחודי של דמי ניהול משתנים מסייע להכניס אותם למשטר הפיקוחי ב"רכות" יחסית. הרשות אינה רוצה יותר קיום של ETN בארץ אלא רק של קרנות סל, שכן לעמדתה זהו המכשיר הבטוח יותר לציבור.

החלטה: הוחלט, פה אחד, לאשר את נוסח התקנות ואת הצו להמשך קידום הליך החקיקה.

2. רשימת מהימנות - לאחר הערות ציבור

רקע:

במליאת מאי 2017 החליטה מליאת הרשות על פרסום הצעה לעדכון רשימת המהימנות באופן שירחיב את תחולתה גם לגבי רכז הצעה, בורסה ומסלקה. ההצעה פורסמה באתר הרשות לשם קבלת הערות הציבור למשך 45 יום, במהלכם לא התקבלו כל הערות בנדון.

מוצע אם כן, לעדכן את רשימת המהימנות בהתאם לנוסח ההצעה שפורסמה להערות הציבור.

דין והחלטה: לא היו הערות לחברי המליאה, וההצעה לתיקון אושרה על ידי חברי המליאה.

3. תקנות דואר אלקטרוני ודיווח אלקטרוני - לאחר הערות ציבור

רקע:

במליאת הרשות מיום 29 במאי 2017 הוחלט לפרסם להערות הציבור הצעה לתיקון תקנות ניירות ערך (חתימה ודיווח אלקטרוני), התשס"ג-2003 (להלן - "תקנות דיווח אלקטרוני"), בשני נושאים מרכזיים: האחד, החלת תקנות דיווח אלקטרוני על "רכזי הצעה" כדי לאפשר לרכזי הצעה להגיש דיווחים ובקשות באמצעות מערכת המגנ"א. במקביל, מוצע לתקן את תקנות ניירות ערך (דואר אלקטרוני מאובטח), התשע"ג-2012 (להלן - "תקנות דואר אלקטרוני"), על מנת לאפשר לרשות לשלוח דואר אלקטרוני לרכז הצעה באמצעות מערכת יעל. הנושא השני, הוספת אפשרות למסירת מידע מהעבר ל"מפיץ מידע" וגביית אגרה עבור שירות זה. מוצע להוסיף בתקנות אפשרות להגשת בקשה לקבלת נתונים בנסיבות בהן מפיץ מידע יבקש נתונים שלא נמשכו על ידו בפרק הזמן שעמד לרשותו לעשות כן (שבוע ממועד פרסום המידע) או מפיץ מידע שיבקש לקבל מידע מהעבר בתקופה בה הוא לא היה רשום כמפיץ מידע ולפיכך לא הייתה לו גישה להורדתו.

בהתאם להחלטת המליאה כאמור פורסמה הצעת התיקון באתר הרשות למשך 45 ימים לשם קבלת הערות הציבור. בתקופה האמורה, לא התקבלו הערות ציבור בעניין זה.

בנוסף, מאז התקיים הדיון במליאה בעניין, נכנס לתוקף ב-6.7.17 תיקון מס' 63 לחוק ניירות ערך אשר קבע חובות רישוי, דיווח ופיקוח חדשות גם על בורסה ומסלקות. מוצע להרחיב את התיקון המוצע לתקנות דיווח אלקטרוני, כך שהן יחולו גם על בורסה ומסלקות על מנת לאפשר להן להגיש דיווחים ובקשות באמצעות מערכת המגנ"א. תיקון זה יאפשר גם את החלת תקנות

דואר אלקטרוני על גורמים אלה כך שהרשות תוכל לשלוח להם דואר אלקטרוני מאובטח באמצעות מערכת יע"ל. היות שמדובר בתיקון טכני במהותו, מוצע כי המליאה תאשר את התיקון ללא פרסומו להערות הציבור.

דיון והחלטה: לא היו הערות לחברי המליאה, וההצעה לתיקון אושרה על ידי חברי המליאה.

4. תיקון סעיף 1ב56 לחוק ניירות ערך - עדכון המליאה לפני הערות ציבור

רקע:

רשות ניירות ערך אמונה על תחום ייחודי ורחב היקף של אכיפת דיני ניירות ערך בשוק ההון. הרשות מנהלת תיקי חקירה כלכליים ומורכבים אשר רבים מהם כוללים לצד עבירות ניירות ערך גם עבירות לפי חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן: "חוק איסור הלבנת הון"). עבירת ניירות ערך מוגדרת בסעיף 1 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 (להלן: "חוק ניירות ערך") בין היתר גם כעבירת הלבנת הון, ועבירות מידע פנים ועבירות תרמית בני"ע לפי חוק ניירות ערך מהוות עבירות מקור לפי חוק איסור הלבנת הון. כלי משמעותי בפעולות החקירה והאכיפה של הפשיעה הכלכלית בכלל, ודיני ניירות ערך בפרט, הוא תפיסה וחילוט של רכוש הקשור לעבירה המוחזק בידי החשוד בביצוע העבירה. כלים מסוג זה מוקנים לרשויות החקירה במסגרת מספר חוקים, כגון חוק איסור הלבנת הון, פקודת הסמים המסוכנים ועוד. בתיקי ניירות ערך תפיסת הרכוש הקשור לעבירה ואפשרות חילוטו בסופו של ההליך הינה כלי אכיפתי חשוב לצורך הלחימה בפשיעה הכלכלית אשר אפקטיביות ההרתעה שלו טמונה בפגיעה הכלכלית בעבריינים ושליטת פירות העבירה מהם.

עם זאת, הסמכות המוקנית בסעיף 1ב56 לחוק ניירות ערך, לבקשת צו תפיסה זמני של רכוש הקשור לעבירה, הינה מצומצמת, יחסית לסמכות המקבילה המצויה לחוק איסור הלבנת הון, המאפשרת תפיסת רכוש בשווי הרכוש הקשור לעבירה להבדיל מתפיסת הרכוש הקשור לעבירה עצמו בלבד. סמכות לבקשת צו תפיסה זמני גם לגבי רכוש בשווי נדרשת במקרים בהם לא ניתן לאתר או לצבוע את כספי העבירה. כך למשל במקרים בהם כספי העבירה הועברו לחשבונות בחו"ל, לא ניתן יהיה לתפוס את רכושו של העבריין בארץ. כך גם במקרים בהם נעשה ערבוב של כספי העבירה עם כספים אחרים או אם נעשה שימוש בכספים ומשכך יש קושי לקבוע מהם הכספים שמקורם בעבירה. בשל הקושי האמור, ונוכח הסמכות הרחבה המוענקת בחוק איסור הלבנת הון, ובהינתן שעבירת ניירות ערך הינה עבירת מקור לפי חוק איסור הלבנת הון, נוצר צורך לתקן את חוק ניירות ערך כך שתינתן סמכות להוצאת צו תפיסה זמני גם לגבי רכוש בשווי הרכוש הקשור לעבירה. באופן זה כלי החקירה הנתונים בידי

המשטרה במסגרת חקירות עבירות הלבנת הון, יהיו גם בידי חוקרי הרשות במסגרת חקירת עבירות ניירות ערך.

דיון:

לשאלת חבר המליאה הובהר כי הסיבה לפער בין החוקים הינה ככל הנראה היסטורית ולא עניינית, והיא נבעה מכך שהחוקים תוקנו בזמנים שונים.

ההצעה לתיקון תפורסם להערות הציבור ותובא לאישור המליאה לאחר קבלתן.